

گزارش یک همایش و یک پرسش؛

سازمان هماهنگ کننده سیاست‌های خانواده در کشور کیست؟

خانواده به‌عنوان یک حوزه مهم در قلمرو سیاست‌های اجتماعی مورد توجه بوده و یکی از اهداف آن کاهش فقر و افزایش درآمد است، اما نیز بر اساس سیاست‌گذاری در زمینه کاهش فقر و تأمین درآمد برای زنان هستیم، هدف دیگر ما جبران مستقیم هزینه‌های اقتصادی پرورش کودکان است. بحث کودکان در دنیا بسیار مهم است و همه سیاست‌ها معطوف به آینده کودک می‌شود. اما این مسأله جذاز والدین معنی و مفهوم خاصی پیدا نمی‌کند. وی هدف دیگر سیاست خانواده را ایجاد آشتی بین کار و زندگی دانست و عنوان داشت: لزومی ندارد که این دو مقوله مقابل هم قرار گیرند، بلکه باید به اتحاد و یکپارچگی بین کار و زندگی بپردازیم. مسأله دیگری که در حوزه سیاست خانواده مهم است، بهبود عدالت جنسیتی و افزایش نرخ باروری است. تحقیقات انجام گرفته در کشورهای که نرخ مشارکت زنان در آنها بالاست، نشان می‌دهد که سیاست‌های افزایش نرخ باروری موفق بوده است.

شریفیان ضمن بیان این مطلب که باید سازمان هماهنگ کننده سیاست‌های خانواده در کشور ما مشخص شود، بیان داشت: باید پیش شرط‌های آشتی میان کار و زندگی را فراهم کنیم تا سیاست‌های خانواده اثربخشی لازم را داشته باشند. ما باید رویکرد چرخه زندگی را در سیاست‌گذاری‌های حوزه زنان پیگیری و برای هر مرحله از زندگی آنها برنامه‌ریزی و سیاست‌گذاری کنیم و نیازهای متنوع آنها را در نظر بگیریم، اما الان تنها یک سیاست کلی داریم.

مورد دیگری که باید به آن توجه شود، جامعیت و فراگیری سیاست‌های مربوط به زنان در برنامه ششم توسعه است. به این معنا که فقط زنان حاضر در نهاد خانواده را نباید، بلکه به گروه‌های خارج از این ساختار نیز توجه داشته باشیم. تدوین و تصویب قوانین، پشتیبانی و اجرای دقیق قوانین موجود، مشخص کردن سازمان‌های متولی آموزش زنان و سازمان هماهنگ کننده آنها همچنین توجه به تقویت سیاست‌های توانمندسازی زنان در تمام ابعاد، از دیگر مسائلی است که باید به آنها توجه شود. اینها نکاتی بود که گفته شد و شنیده شد. اما رهاکار عملی آن چیست؟ به قول دکتر شریفیان، بالاخره آن نهاد متولی کیست؟ و چرا پیدایش نیست؟ و نیست کیست؟

بر برنامه ششم توسعه» توسط وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی برگزار شد. اما صحبت‌های جدی‌تری در خصوص نتیجه‌گیری از این آمار و ارقام هم مطرح شد. نمونه‌اش دکتر شریفیان‌ثانی؛ مدیر گروه رفاه اجتماعی دانشگاه علوم پزشکی و توانبخشی که در مورد «سیاست‌گذاری اجتماعی در حوزه زنان در جهان» صحبت کرد.

وی با بیان این که تأمین اجتماعی، آموزش، مسکن و اشتغال از حوزه‌های مهم سیاست‌گذاری اجتماعی هستند و در لزوم انجام این سیاست‌گذاری در حوزه زنان شکی نیست، گفت: زنان در خانه فعالیت‌های زیادی دارند، اما ارزش مالی کار آنها در حساب‌های ملی محاسبه نمی‌شود. از سوی دیگر، می‌بینیم که تفاوت

برگزاری همایش، یکی از خوبی‌های این است که گاهی به آمارهایی دست پیدا می‌کنید که تا قبل از همایش نمی‌توانستید به این آمار و اطلاعات که در همایش «زنان در مسیر توسعه اجتماعی» تا تأکید بر برنامه ششم توسعه» منعکس شده توجه کنید. در سال اخیر میانگین رشد زنان در بیمه‌های تأمین اجتماعی افزایش یافته است. زنان در اشتغال غیررسمی سهم بیشتری دارند. زنان از ۳۰ تا ۴۵ سالگی به دلیل ازدواج و فرزندآوری کارشان را پارو وقت می‌کنند. بعد از زایمان حدود ۷۰ درصد زنان کارشان را ترک می‌کنند. ۷۵ درصد کسانی که از مرخصی زایمان استفاده کردند، ۳ ماه نیز از مرخصی استحقاقی استفاده کردند و ۹ ماه‌ها کار نمی‌آمدند. و... به همایش «زنان در مسیر توسعه اجتماعی» با تأکید

شکاف معلم و دانش آموز و منشوری که هنوز هویدا نیست!

مورد توجه قرار گرفته است. وی همچنین به سند تحول بنیادین اشاره کرد و افزود: حقوق و تکالیف دانش آموزی، یکی از مفاهیم مهم سند تحول بنیادین آموزش و پرورش است و در آن به هر دو سوی این موضوع به خوبی توجه شده است. نوید ادهم با بیان این که برای اجرای هر چه بهتر این موضوع آن را در برنامه درسی ملی آورده‌ایم، ادامه داد: کارشناسان ما در تدوین کتاب‌های درسی سعی دارند، حقوق و تکالیف دانش آموزی را متناسب با سن مخاطبان در کتاب‌های درسی لحاظ و ترویج کنند که خوشبختانه در حال حاضر مفاهیم مربوط به حقوق و

بعد از سپری شدن یکسال خبری از تدوین و اجرایی شدن این سند نشده است. اخیراً دیرکل شورایی آموزش و پرورش گفته است: کارشناسان آموزش و پرورش با همکاری کارشناسان معاونت حقوقی ریاست جمهوری در حال تدوین مجموعه‌ای تحت عنوان منشور حقوق دانش آموزی هستند.

بی‌شک دوران تحصیلی و دانش‌آموزی از مهم‌ترین فصول زندگی هر فرد در جامعه است و در واقع پایه و اساس بسیاری از بنیان‌های فکری، اخلاقی، اعتقادی و اجتماعی هر فرد در این دوران شکل می‌گیرد. مدرسه یکی از تأثیرگذارترین نهادهای جامعه‌پذیرکننده است. جایی که در آن دانش‌آموزان با بسیاری از مفاهیم آشنا می‌شوند؛ مانند حقوق شهروندی، حتی که یک واقعیت دو جانبه است. از یکسو معرفی کننده مسئولیت‌هایی است که جامعه در قبال افراد دارد و از سوی دیگر به آنها گوشزد می‌کند که بدون مشارکت اجتماعی خود افراد رعایت این حقوق، نشدنی است. اما شناخت و کاربست این مفهوم به معنای واقعی آن در مدارس چگونه محقق می‌شود؟

در این منشور، حقوق دانش‌آموزان در ۷ فصل طبقه‌بندی شده‌اند و حق نامه چنان دلچسب از کار درآمد که به دانش‌آموز جایگاه فراموش‌ناشدنی را یادآوری کرد. ولی این منشور ۵۲ ماده‌ای با این که لقب «ملی» را همراه داشت به سرچشمه رسید و هنوز سندی معتبر که مدافع حقوق دانش‌آموزان باشد، وجود ندارد.

در همین رابطه دی ماه سال گذشته وزیر آموزش و پرورش از تدوین پیش‌نویس منشور حقوق دانش آموزی خبر داد و افزود: در راستای منشور حقوق شهروندی که رئیس جمهوری نیز بر آن تأکید کرده‌اند اکنون پیش‌نویس این منشور در شورایی آموزش و پرورش در دست تدوین است و بنا داریم پیش‌نویس منشور حقوق معلم را که منبعث از حقوق شهروندی است نیز در آینده نزدیک تدوین کنیم و در مراجع مربوطه به تصویب برسانیم. اما

عکس نگاری مشارکتی

شما خواننده گرامی می‌توانید بر اساس عکس چاپ شده در این بخش و بر مبنای اطلاعات مندرج روی عکس، هر گونه توضیح، ترجمه و خاطره‌ای را برای ما ارسال کنید. ماهه دیگر در همین روز و یا همین شماره، این عکس مجدداً منتشر و مطالب رسالی شما به همراه آن چاپ خواهد شد. ایمیل: khanevadeh.shahrvand@gmail.com

استفاده از خوراک مغذی حق هر کودک است.

نگاه ویژه

تجربه جهانی دسترسی کودکان به موبایل

تفاوت به‌حداقل خواهد رسید. اما خانواده‌ها و نوجوانان هر کدام دلایل خود را برای خرید تلفن همراه دارند. برای بسیاری از خانواده‌ها افزایش امنیت و حفظ ارتباط بین والدین و فرزند زمانی که از یکدیگر دورند، مهم‌ترین دلیلی است که آنها را وادار می‌کند زیر بار خرید یک تلفن همراه برای موبایل قرار دهند. اما تنها کارکرد وسایل پیچیده‌ای مثل موبایل، فرستادن پیام و برقراری تماس نیست بلکه با پیشرفت تکنولوژی و افزایش امکانات تلفن‌هایی که به گوشی‌های هوشمند تبدیل شده‌اند، انجام فعالیت‌های سنتی با تلفن به کوچکترین کار بر موبایل تبدیل شده است. با توجه به امکاناتی که یک گوشی هوشمند در اختیار نوجوانان قرار می‌دهد، کنترل‌هایی که بر استفاده نوجوانان از موبایل نیز اعمال می‌شود باید همزمان بروز شود. بنابراین چک کردن این‌ها که فرزند شما با چه کسانی تماس می‌گیرد یا چه کسی و فیلمی را روی تلفن ذخیره کرده، تنها کاری نیست که والدین باید برای حفظ امنیت و سلامت روانی و اجتماعی فرزندانشان به کار بگیرند.

با توجه به این که نوجوانان بیشتر وقت خود را در مدرسه می‌گذرانند، یکی از مهم‌ترین مکان‌هایی است که می‌تواند با سیاست‌گذاری صحیح، استفاده درست از تلفن همراه را به نوجوانان آموزش دهد

آیا دسترسی کودکان و دانش‌آموزان به موبایل لازم و ضروری است؟ سازمان جهانی بهداشت (WHO) تأکید کرد با توجه به افزایش نقش فناوری‌های مدرن در زندگی کودکان امروزی مطالعات در زمینه تأثیر این فناوری‌ها بر رشد ذهنی آنها باید در اولویت قرار گیرد. بر همین اساس، متخصصان کارشناسان سلامت به‌زودی مطالعه‌ای را راه‌اندازی کردند که در آن موبایل‌ها و سایر فناوری‌های بی‌سیم بر رشد مهارت‌های ذهنی کودکان انجام خواهند داد. این مطالعه با سرمایه‌گذاری دولتی و صنعتی از ماه سپتامبر سال جاری میلادی (۲۰۱۴) شروع خواهد شد و طی آن ۲۵۰۰ کودک ۱۱ و ۱۲ ساله مورد مطالعه قرار می‌گیرند.

در این مطالعه توانایی یادگیری، مهارت تفکر، حافظه و تمرکز در این کودکان اندازه‌گیری و ارزیابی شده و همین بررسی‌ها در سال ۲۰۱۷ میلادی نیز مجدداً تکرار خواهد شد. به گفته کارشناسان، هنوز درباره تأثیر این فناوری‌ها روی سلامت ذهن و روان کودکان اطلاعات بسیار اندکی در دسترس است. تاکنون بسیاری از مطالعات درباره مضرات فناوری‌های بی‌سیم و تلفن همراه تنها متمرکز بر بزرگسالان شده و به‌ویژه بیشتر تمرکز این مطالعات روی خطر سرطان زایی آنها بوده که البته امروز نیز هیچ‌گونه تأییدی از آنها به ثبت نرسیده است. با این حال برخی کارشناسان سلامت تأکید دارند که کودکان زیر ۱۶ سال باید از تلفن همراه تنها در موارد ضروری استفاده کنند.

طبق گزارش مرکز تحقیقاتی PEW، بیشتر نوجوانان آمریکایی اولین تلفن همراهشان را بین سن ۱۲ تا ۱۳ سالگی خریداری می‌کنند که در اکثر موارد تمام هزینه‌های خرید تلفن و پرداخت قبوض خط موبایل بر عهده والدین آنهاست. در این گزارش آمده است که ۲۳ درصد از نوجوانان اولین تلفن همراهشان را در ۱۲ سالگی و ۲۲ درصد نیز در ۱۳ سالگی خریداری می‌کنند و ۲۰ درصد نوجوانان نیز اولین تلفن همراهشان را وقتی می‌گیرند که تنها ۱۱ سال یا حتی کمتر از آن سن دارند.

در نهایت این که تنها ۱۰ درصد نسل امروز آمریکا داشتن اولین تلفن همراه را در ۱۵ تا ۱۷ سالگی تجربه می‌کنند که احتمالاً تمام همسن و سالانشان در آن زمان سال‌هاست که تلفن همراه شخصی‌شان را در جیب دارند. اگرچه آمار رسمی از این که چندان استفاده نوجوانان زیر ۱۵ سال از تلفن همراه چقدر است یا این که متوسط سن خرید تلفن همراه در ایران چند سال است، در دسترس نیست اما مشاهده کودکانی که به راحتی نحوه کار با تلفن همراه را بلدند و آن را به‌عنوان وسیله‌ای که می‌تواند در طول روز ساعات سرگرم‌کننده را برایشان به وجود بیاورد، پذیرفته‌اند.

از سوی دیگر، کاهش قدرت برخی مدارس برای اعمال ممنوعیت به‌همراه داشتن موبایل در مدرسه نشان می‌دهد، اگر چه هر تکنولوژی با فاصله زیادی ممکن است به ایران وارد شود اما وضع استفاده نوجوانان از تلفن همراه در ایران تفاوت چندانی با کشوری مثل آمریکا ندارد. در آینده‌نزدیک یک

فضای خطرناک وب جغرافیای سطحی دوستیابی و همسرگزینی!

میزان ۲۶ درصد بود. ۳۶ درصد از زنان سنگاپور و ۳۳ درصد از مردان سنگاپور از فیس‌بوک برای یافتن دوست استفاده می‌کنند و ۵۰ درصد نیز از موتور جستجوی گوگل بهره می‌برند. افزایش دوستیابی آنلاین در این ۳ کشور آسیایی که سنگاپور در رأس آنان قرار دارد، به استفاده روزافزون از تلفن‌های هوشمند و تبلت مرتبط است. یکی دیگر از عوامل این امر، اطمنان بیش از اندازه، به رسانه‌های اجتماعی دانسته شده است که البته این نظر به‌یادآور دبررسی قرار گیرد. ویولت لیم، مدیر اجرایی و یکی از مؤسسان این آژانس و نویسنده کتاب پر فروش «درس‌هایی از ۱۵۰۰ اولین قرار ملاقات» می‌گوید: افراد مجرد این منطقه ترجیح می‌دهند شخصی را ملاقات کنند که دوستان یا همکارانشان معرفی کرده‌اند. این بدین معناست که آن «طمینان» لازم برای قرار ملاقات چیزی نیست که فرآیند ثبت‌نام در وبسایت‌های دوستیابی بتواند آن را تضمین کند.

طبق نظرسنجی که یکی از آژانس‌های همسرایی آسیایی در ۱۳ کشور هنگ‌کنگ، سنگاپور و مالزی انجام داده است، ۱۵ درصد از سنگاپوری‌های شرکت‌کننده در نظرسنجی، قرار ملاقات‌های آنلاین را ترجیح می‌دهند. این در حالی است که در سال ۲۰۰۹، این

هرچه ابزارها و شبکه‌های اجتماعی گسترده شده، در عوض دایره روابط اجتماعی و کلامی افراد محدودتر شده است؛ آدم‌هایی که برخی از آنها برای یافتن یک دوست نیز به تلفن همراهشان پناه برده‌اند و در میان میلیون‌ها کاربر شبکه‌های اجتماعی به دنبال هم‌راه می‌گردند تا شاید آنچه را در زندگی حقیقی از رسیدن به آن محروم بوده‌اند با جست‌وجو در دنیای مجازی به‌دست بیاورند؛ دنیایی که گسترش روزافزون نرم‌افزارها و ابزارها آن را پیچیده‌تر نیز کرده است. فیس‌بوک، وی‌چت، واتس‌آپ، لین، وکسپرا، ای‌ام‌او، تانگو و سایر ابزارهای شبکه‌های اجتماعی است که توجه بسیاری از مخاطبان را به خود جلب کرده است. اصل بنیادین در تمامی شبکه‌های مجازی، برقراری تعامل اجتماعی با طیف وسیعی از دوستان و آشنایان در سراسر دنیاست، به همین دلیل اکثریت افراد در این شبکه‌ها عضو هستند و از خدمات آن بهره‌مندی می‌کنند. در این فضا به هیچ‌وجه محدودیت جغرافیایی مطرح نیست. البته با وجود ارتباط با آشنایان، می‌توان با غریبه‌ها ناآشنا نیز دوستی کرد و به گفت‌وگو نشست. مثلاً برنامه وی‌چت (که اکنون فیلتر شده) به گونه‌ای برنامه‌ریزی شده است که کاربر می‌تواند تا شعاع هزار کیلومتری خود را برای یافتن دوستان جدید جست‌وجو کند یا آن که با لرزاندن گوشی (برنامه

